

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 19566/2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva budapesti Panaszos nevében jogi képviselője által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 69/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) 109. § (2) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, az ellen közvetlen bírósági felülvizsgálatnak van helye. A keresetlevelet jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül, hatóságomon keresztül lehet benyújtani a Fővárosi Bírósághoz a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Jogi képviselő
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 5) Készenléti Rendőrség vezetője
- 6) BRFK VII. kerületi Rendőrkapitányság vezetője
- 7) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panaszos 2008. április 11-én egy budapesti téren jogellenesen megtartott rendezvényen vett részt. A Rendőrség 20:21 órakor a tömeget feloszlatta, a Panaszost előállította.

A fenti esemény előzménye az volt, hogy egy magánszemély 2008. április 11-én – a szervező megfogalmazása szerint egy ún. „jogtechnikai kísérlet” lebonyolítása érdekében – négy alkalommal jelentett be demonstrációt a főváros területére a BRFK Központi Panaszirodáján:

- 17:05 órakor 18:00 órára a Budapest, V. ker. Kossuth térre;
- 18:25 órakor 19:00 órára a Budapest, V. ker. Szabadság térre;
- 20:10 órakor 20:00 órára a Budapest, V. ker. Roosevelttérre;
- 20:10 órakor 21:00 órára a Budapest, I. ker. Clark Ádám térre.

A bejelentések átvételével egyidejűleg azok másodpéldányaira történő rájegyzéssel került rögzítésre, hogy a kérelem elkésett, így a bejelentéseket a BRFK érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

A Hollán Ernő utcai rendezvény befejeztével a tömeg a főszervező által egymás után megadott helyszínekre vonult, 19:45 órakor érkezve meg a Roosevelttérre. Eddig az időpontig rendőri beavatkozásra, oszlatásra nem került sor, mert a résztvevők békésen vonultak, nem sértették mások jogait, nem valósítottak meg szankcionálandó jogsértést.

A Magyar Tudományos Akadémia épülete előtt tartózkodó demonstrálók 19:57 órakor elindultak a Lánchíd felé, hogy átvonuljanak Budára. Ugyanekkor a helyszínen lévő műveleti parancsnok felhívta a figyelmet arra, hogy a jelenlévők nem bejelentett rendezvényen vesznek részt. A vonuló tömeg – mint az a videofelvételeken is tisztán látható – akadályozta a közúti közlekedést: a hídon haladó autókat, buszokat fékezésre, megállásra kényszerítve forgalmi fennakadást okozott, ezért a BRFK biztosítási parancsnoka utasítást adott a Készenléti Rendőrség műveletirányítójának, hogy a Lánchíd budai hídfőjénél, a Clark Ádám téren kezdjék meg a tömeg oszlatását. A Lánchíd közepénél 20:10 órakor elhangzott az első felszólítás a rendezvény befejezésére, megjelölve a távozás útvonalát. Ezt újabb két felszólítás követte, majd a helyszínről nem távozókat körülzárták.

A Panaszos – noha erre lehetősége lett volna –, a rendőrség háromszori felszólítása ellenére sem hagyta el a Clark Ádám teret, ezért a helyszínen maradtakkal együtt igazoltatták, majd jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének továbbfolytatása miatt előállították [218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről 40/A. § (1) bekezdése]. Az igazoltatásról videofelvétel készült.

Az események kapcsán a Panaszos az alábbi rendőri intézkedésekre vonatkozóan nyújtotta be panaszát a Független Rendészeti Panasztestülethez:

- megakadályozták abban, hogy hazajusson, sőt a rendőrök félrevezették a hazafelé indulás irányát illetően, tájékoztatásukkal a rabszállító felé terelve;
- indok és magyarázat nélkül, a tömegeből kiragadva rakták be a rabszállító járműbe, a kezét kábelkötegelővel megkötözték;

- a rabszállítóba történő beszállítással egy időben elvették mobiltelefonját, így családját sem volt lehetősége értesíteni;
- indok és magyarázat nélkül tartották fogva.

Az alábbiakban részletezett indokok alapján megállapítható, hogy a Panaszos panaszai megalapozatlanok, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

II.

A Panasztestület a Panaszos jogi képviselője által 2008. április 18-án előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt részben megalapozottnak találta. A Panasztestület az 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya XII. fejezet 55. § (1) bekezdés szerinti személyes szabadsághoz való jog súlyos sérelmét állapította meg.

A Panasztestület egyes megállapításaival a fentiekben kifejtett, illetve az alábbiakban ismertetett indokok alapján nem értek egyet.

1. A Panaszos előállítása

A Panaszos előállítása a következők alapján volt jogszerű. A parancsnok 20:21 és 20:25 órakor rádión adott utasítást: „aki itt maradt a rendőri gyűrűben, szabálysértés tovább folytatása miatt igazoltatni és mindenkit előállítani”, valamint „kezdjék meg a parancsnokok a sorfalat, a sorfalban csak annyi rendőr álljon, amennyi feltétlenül szükséges az előállítások foganatosításának biztosítására”. A tömeg egy része az igazoltatások és felszólítások ellenére kb. negyed óra alatt nem oszlott szét, így azt a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. §-ának megfelelően feloszlatták, a jogellenesen helyszínen maradtakat igazoltatták, majd a parancsnak megfelelően előállították. Ezt az sem menti, hogy a Panaszos „nem volt tisztában azzal, hogy a rendezvény, amelyen részt vesz, nincs bejelentve”.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése szerint a rendőr a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja. Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A. § szerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség elkövetése – aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható – miatt az igazoltatások és előállítások végrehajtása indokolt és jogszerű volt.

A fentiekben kifejtettek alapján a helyszínen szolgálatot teljesítő és az előállítást végrehajtó rendőrök a Gytv, az Rtv. és a 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseit betartva, jogszerűen, szakszerűen és indokoltan hajtották végre a kifogásolt intézkedéseket.

A Panasztestület – hivatkozva arra, hogy a videofelvételeken ez látszik - állásfoglalásában tévesen jut arra a következtetésre, hogy a rendőrök azért futottak a Lánchíd utca irányába, hogy megakadályozzák a tömegnek a tér elhagyását. Valójában az történt, hogy a tér északi, déli és nyugati oldalán voltak olyan rendőri egységek, melyek biztosítási

feladatokat (pl. szolgálati gépjárművek őrzése) hajtottak végre, várakoztak és a zárási feladatok végrehajtásában ekkor még nem vettek részt. A három alkalommal elhangzó figyelmeztetéseket követően kb. 10 perccel az említett várakozó csapaterős rendőri egységek a Fő utca felé futottak át, mert utasítást kaptak arra, hogy a zárási feladatban, valamint a lezárt területen lévő személyek igazoltatásában, előállításában vegyenek részt. A taktikai és módszertani szabályoknak megfelelően a rendőrök a csapaterős feladatok végrehajtása során futólépésben foglalták el az a helyet, amely az utasításban elhangzott.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejti, hogy *„a panaszos kiemelése és előállítása önkényesnek tűnik annak fényében, hogy más, a rendőrség szempontjából ugyanolyan magatartást tanúsító személyekkel szemben a rendőrség nem alkalmazott hasonló intézkedést.”*

Ezzel kapcsolatban az álláspontom a következő. A rendőrség által a helyszínen készített videofelvételek, valamint jelentések e körülményre vonatkozóan nem tartalmaznak olyan adatot, mely e kijelentést – az önkényesen kiválasztott személyek előállítása – alátámasztaná, minden kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy ilyen eset történt. Csupán a Panaszos nyilatkozata áll rendelkezésre, amely e ponton is eltér, mind a videofelvételektől, mind pedig a rendőri jelentésektől. Ezt igazolni látszik az a tény, hogy a térről mindenkit előállítottak, aki nem tett eleget a rendőri felszólításnak (összesen 54 fő).

A Panasztestület a rendezvény feloszlásának tényét és jogszerűségét, valamint az előállítások végrehajtásának szakszerűségét és jogalapját állásfoglalásában egyébként sem vitatja.

2. Bilincselés

A bilincselés szabályait a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 60. §-a tartalmazza. A szóban forgó esetben több előállítás is történt. A rendőrök egyes esetekben, ha az indokolt volt, alkalmaztak bilincselést, – ez a rendelkezésre álló dokumentumok alapján egyértelműen igazolható –, és volt, akikkel szemben nem alkalmaztak, mert annak szükségessége nem merült fel.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján – ellentétben a Panaszos állításával – az állapítható meg, hogy bilincselés, vagy más kényszerítő eszköz alkalmazása vele szemben nem történt. Az előállításról készült jelentésben nem szerepel utalás bilincs, vagy műanyag gyorskötöző alkalmazására. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy a Panaszossal együtt intézkedés alá vont, illetve előállított másik két személlyel szemben sem alkalmaztak kényszerítő eszközt. A Szolgálati Szabályzat 58. § (4) bekezdése alapján, ha a rendőr kényszerítő eszközt alkalmaz, akkor arról jelentést készít, a parancsnok pedig a Szolgálati Szabályzat 57. § (3) bekezdése szerint vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét és az arányosság követelményének megtartását.

3. A mobiltelefon elvétele

E kérdéskör vonatkozásában a rendelkezésre álló adatok alapján a következő az álláspontom. Az előállításról készült vizsgálati jelentés „nem cáfolja”, hogy elvették a Panaszos mobiltelefonját, de ez nem jelenti azt, hogy az elvétel megtörtént. Mind a Panasztestület állásfoglalása, mind az esetről készült tájékoztatók, jelentések megállapítják,

hogy a Panaszos nyilatkozata több ponton ellentmond a valóságnak. Mindezek alapján véleményem szerint a mobiltelefon szállítójárműben történő elvételének megtörténte nem bizonyított. Ugyanakkor az előállító helyiségben a mobiltelefon elvétele – amelyről egyébként letéti jegyzőkönyv készült –, jogszerű volt, tehát a Panaszos tulajdonjogának átmeneti korlátozása e tekintetben nem volt jogellenes.

Mindezekre tekintettel nem értek egyet a Panasztestület állásfoglalásának azon részével miszerint „... *azzal, hogy jogszabályi felhatalmazás nélkül elvették a panaszostól a mobiltelefonját, jogellenesen korlátozták tulajdonhoz való jogát.*”

4. Indok és magyarázat nélküli fogvatartás

A rendőri jelentés egyértelműen tartalmazza, hogy az intézkedés megkezdésekor a rendőr közölte a Panaszossal, hogy szabálysértést követett el, azonban a harmadik felszólítás ellenére sem távozott a térről, ezért őt az Rtv. 33. § (1) bekezdésének f/ pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 42. §-a alapján előállítja.

Az előállítást közvetlenül megelőzően a tömegosztatás során hangos beszélőn a jelenlévők tájékoztatása megtörtént arra vonatkozóan, hogy milyen következménye van annak, ha a felszólítás ellenére nem hagyják el a teret. Életszerűtlen és hamis az az állítás, mely szerint a Panaszos nem tudott arról, hogy miért állítják elő. A Panaszos ellen egyébként az előállítási jelentésben foglalt feljelentés alapján, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt eljárás indult a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon.

Az előzőekben kifejtett indokok alapján nem értek egy a Panasztestület állásfoglalásában szereplő azon megállapításával miszerint „*nagy valószínűséggel elmarad az előállítottak kellő részletességű (ténylegesen indokolásnak tekinthető) tájékoztatása a személyes szabadság korlátozásának okáról.*”

5. A család értesítésének elmaradása

A rendelkezésre álló adatok és dokumentumok, különösen pedig a Panaszos erre vonatkozó, írásos nyilatkozata alapján az állapítható meg, hogy sem a helyszínen az igazoltatás során, sem az előállítás közben, sem pedig a fogvatartás helyén nem kérte hozzátartozó értesítését, ezért nem került arra sor. Egyébiránt a fogvatartás idejéről az igazolást átvette.

E tekintetben a Panasztestület megfelelőnek tartotta a rendőrség eljárását, ezzel kapcsolatos megállapításaival természetesen egyetértek.

A Rendőrségnek továbbra is célja, hogy a jövőben az állampolgárok által benyújtott panaszok alapján kidolgozott testületi állásfoglalások figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 55. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 109. § (1) és (2) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1)-(2) bekezdései, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/A § (1)-(5), valamint a (7) és (9) bekezdései;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 8. §-a;
- a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. §-a;
- a 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről 40/A. § (1) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 67/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 42. §, 57. § (3) bekezdése, 58. § (4) bekezdése és 60. §-a.

Budapest, 2008. szeptember 17.

Dr. Bencze József r. altábornagy
sk.